

Yatırım Teşviklerine Sektörel Bakış

İçindekiler

Giriş	03
01 Enerji Sektörü	08
02 Otomotiv Sektörü	10
03 Tekstil Sektörü	13
04 Kimya ve İlaç Sektörü	15
05 Maden Sektörü	18
06 Savunma Sanayi Sektörü	20
07 Yarı İletken Sektörü	24
08 Veri Merkezi Yatırımları	25
Hakkımızda	27

Giriş

Yatırım teşvik sistemi Mayıs 2025 itibarıyla önemli bir dönüşüm geçirmiştir. Önceki sistemde yer alan Genel, Bölgesel ve Stratejik Teşvik kategorileri kaldırılarak, teşvik sistemi iki temel başlık altında yeniden yapılandırılmıştır:

1. Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi Programı
2. Sektörel Teşvik Programı

Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi Programı

Bu program üç ana bileşenden oluşmaktadır:

- Teknoloji Hamlesi
- Yerel Kalkınma Hamlesi
- Stratejik Hamle

Bu yeni model, **özellikle kurumlar vergisi indirimi ve nakit destekler açısından** avantajlı bir yapı sunmaktadır. Ayrıca yatırım konusu ekipman alımlarında KDV ve Gümrük Vergisi istisnası sürdürülmekte; yatırımlara %40 ile %50 arasında değişen oranlarda **yatırıma katkı oranı** sağlanmakta ve 180-240 milyon TL aralığında azami faiz desteği verilebilmektedir.

Faiz desteğinden yararlanmayacak yatırımcılara ise alternatif olarak, “**Makine Desteği**” adı altında yeni bir nakit destek kalemi sunulmuştur. Bu kapsamda, değeri 2 milyon TL üzerindeki makinelerin %25’ine kadar olan kısmı nakit olarak talep edilebilmekte, üst limit yine program türüne göre 180-240 milyon TL aralığında değişmektedir.

Programlardan faydalanabilmek için yatırımın aşağıdaki kriterleri karşılaması gerekmektedir:

- **Teknoloji Hamlesi:** Yatırım konusu ürünün, yayımlanacak çağrı listesinde yer alması.
- **Yerel Kalkınma Hamlesi:** Yatırımın yapılacağı ilin, desteklenen yatırım konuları listesinde yer alması.
- **Stratejik Hamle:** Kararda belirtilen beş şarttan en az üçünün sağlanması ya da en az 50 milyon TL tutarında yeşil/dijital dönüşüm projesinin gerçekleştirilmesi.

Sektörel Teşvik Programı

“Sektörel Teşvik Programı” altında öncelikli yatırımlar veya hedef yatırımlar bulunmaktadır.

Öncelikli yatırımların destek oranları hedef yatırımlara kıyasla daha yüksektir. Her iki teşvik türünde de KDV ve Gümrük Vergisi istisnası uygulanmakta, yatırıma katkı oranı %20 ya da %30 olarak değişmektedir. Ancak bu sistemde nakit destekler daha sınırlı olup yalnızca belirli bölgelerde faiz desteği verilmektedir;

- Hedef yatırımlar: Dördüncü, beşinci ve altıncı bölgelerde maksimum 12 milyon TL
- Öncelikli yatırımlar: Maksimum 24 milyon TL

Sigorta primi işveren hissesi desteği açısından değerlendirildiğinde, önceki sistemde olduğu gibi destek süreleri il bazında farklılık göstermektedir. 1. Bölge’den 6. Bölge’ye doğru kademeli olarak artan şekilde, **0-12 yıl arasında** destek süresi uygulanmaktadır. **Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi programı kapsamındaki desteklerde** ise bu süreler **8 veya 12 yıl** olarak sabitlenmiştir.

Bu sistemlere ek olarak, Yeşil Dönüşüm ve Dijital Dönüşüm programları son dönemde stratejik bir önem kazanmıştır. Döngüsel ekonomi anlayışı sayesinde kaynak verimliliği artırılırken, atıkların azaltılması ve yeniden kullanımı yoluyla hem çevresel sürdürülebilirlik sağlanmakta hem de maliyet avantajları elde edilmektedir. Böylece, Türk ihracatçılarının AB pazarında çeşitli regülasyonlarda rekabet gücünün korunması ve artırılması da hedeflenmektedir.

Öte yandan, dijitalleşme ile birlikte üretim süreçleri daha izlenebilir, ölçülebilir ve optimize edilebilir hale gelmekte; bu da işletmelere hız, kalite ve rekabetçilik anlamında önemli katkılar sunmaktadır. Bu iki dönüşüm eksenini, geleceğin sanayisini şekillendiren temel yapı taşları haline gelmiştir.

Yeşil Dönüşüm ve Dijital Dönüşüm programları imalat sanayisinde faaliyet gösteren KOBİ’ler ve büyük ölçekli firmalara hitap etmektedir. Bahsedilen programlar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Yeşil Dönüşüm Programı

2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi doğrultusunda, Türkiye’de fosil yakıtlardan uzaklaşmaya yönelik adımlar atılmış ve yeşil dönüşüm yatırımları teşvik edilmiştir.

Yeni mevzuata göre, Yeşil Dönüşüm Programı’ndan, asgari sabit yatırım tutarının sağlanması şartıyla, Sektörel Teşvik Programı kapsamında Öncelikli Yatırımlar Teşvik Programı ve Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi’nin Stratejik Hamle Programı aracılığıyla yararlanılabilir.

Yatırımcılardan, tesislerinde gerçekleştirecekleri yeşil dönüşüm uygulamalarını içeren bir yol haritası raporu hazırlamaları beklenmektedir. Raporla, projenin amacı, mevcut durum analizi, problemler ve çözüm önerileri ile proje hedefleri açıklanmalıdır. Projelerin somut ve ölçülebilir iyileştirmeler içermesi gerekmektedir. Ayrıca, projelerde Bakanlıktarafından belirlenen performans göstergelerinden en az bir göstergede (enerji tüketimi, sera gazı emisyon miktarı, hava kirlenici emisyon miktarı, karbon ayak izi, su ayak izi, hammadde tüketimi, atık miktarı, su tüketimi, atık su miktarı, atık su kirlilik yükü, tesis atıklarından geri dönüştürülmüş girdi miktarı) %75 oranında iyileşme sağlanması şartı aranmaktadır.

Dijital Dönüşüm Programı

Sanayi ve teknoloji politikalarının merkezine duran dijital dönüşüm, artık sadece bir vizyon değil; rekabette kalmak isteyen her işletme için kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir.

Ancak bu dönüşüm, sadece teknoloji yatırımıyla değil, doğru planlama ve doğru destek mekanizmalarıyla mümkündür. Tam da bu noktada Dijital Dönüşüm Programı, sanayi işletmeleri için önemli bir fırsat penceresi açmaktadır.

Yatırımların dijitalleşme boyutuna göre sınıflandırıldığı programda, “Stratejik Hamle” ve “Öncelikli Yatırımlar” olarak iki teşvik paketi bulunmaktadır. Vergisel avantajlardan sigorta primi desteklerine, finansman maliyetlerini düşüren faiz/kâr payı desteklerinden makine desteğine kadar birçok başlıkta katkı sunulmaktadır.

Devlet desteklerinden yararlanmanın ilk adımı, dijitalleşme yolculuğunun ne noktada olduğunun objektif şekilde belirlenmesidir. Bu noktada, **Dijital olgunluk değerlendirmesi**, sadece bir belge değil, yol haritanızın temel taşı haline gelmektedir. Bu değerlendirme, şirketlerin yatırım planının ve teknoloji altyapısının nasıl şekillendirmesi gerektiğini de göstermektedir.

“ 2019-2023 döneminde dijital dönüşüm yatırımları hızla artarak, Endüstriyel IoT ve akıllı fabrikalar pazarı iki katından fazla büyüyüp üretimde devrimi hızlandırdı.”

Proje Bazlı Devlet Yardımı ve HIT-30

Yukarıda belirtilen programlar dışında, proje bazlı teşvikler hâlâ yürürlükte olup, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından sağlanan en avantajlı teşvik mekanizmasıdır. Bu program, ülke ekonomisine yüksek katkı sağlayacak, teknoloji ve sanayi ekosistemini dönüştürecek büyük ölçekli projeleri kapsamaktadır. Bu nedenle stratejik büyüklüğe sahip yatırımlar için öncelikli değerlendirme konusu olmalıdır.

2024 yılı itibarıyla, proje bazlı teşvik sisteminin bir uzantısı olarak “HIT-30 Programı” hayata geçirilmiştir. Bu program, yüksek öncelikli teknoloji alanlarında ihtiyaca özel çözümlerle destek sağlanmasını hedeflemektedir.

Desteklenecek sektörler şunlardır:

- Yarı iletkenler, mobilite, yeşil enerji, ileri imalat, sağlıklı yaşam, dijital teknolojiler, haberleşme ve uzay, değer zincirini tamamlayan yatırımlar

HIT-30 kapsamında verilen destekler:

- Kurumlar vergisi indirimi, istihdam destekleri, faiz/kar payı desteği, enerji desteği, diğer hibe destekleri, diğer vergi teşvikleri, pazar geliştirme destekleri, yatırım yeri imkanları, finansman desteği, yüksek düzeyli politika desteği

Sektör Bazlı İncelemeler

Yenilenen teşvik mekanizması ve yeşil dönüşüm, dijital dönüşüm gibi vizyoner programlar aracılığıyla hem yerli hem yabancı yatırımcılara finansal ve yapısal avantajlar sunulmaktadır. Özellikle 2053 Net Sıfır Emisyon hedefi doğrultusunda fosil yakıtlardan uzaklaşarak, sürdürülebilir üretim ve döngüsel ekonomi projelerinin desteklendiği; dijitalleşmenin ve veri merkezleri yatırımlarının sanayi politikalarının merkezine oturduğu belirtilmektedir. Bu kapsamda, stratejik planlama ve mevzuata hakimiyetin önemine dikkat çekilerek, Türkiye'nin hem ulusal hem de küresel pazarlarda rekabet gücünü artırmayı amaçlayan kapsamlı ve entegre bir yatırım ortamı oluşturulması hedeflenmektedir.

Bu çalışmada, Türkiye için son dönemde stratejik öneme sahip olan enerji, motorlu kara taşıtları, tekstil, kimya ve ilaç, maden, savunma sanayi ve yarı iletken sektörlerine ve veri merkezi yatırımlarına yönelik teşvik fırsatları ele alınmıştır.

Enerji Sektörü

Türkiye’de enerji yatırımlarına devlet teşvikleri: Neler değişti, neler mümkün?

Enerji sektörüne yatırım yapmayı düşünenler için Türkiye’de fırsatların kapısı son yıllarda daha da aralanmıştır. Hem yenilenen teşvik sistemi hem de yeşil dönüşüm vizyonu doğrultusunda geliştirilen programlar, yatırımcılara finansal ve yapısal avantajlar sağlamaktadır. Ancak bu fırsatlardan yararlanmak için stratejik planlama ve mevzuata hâkimiyet gerekmektedir.

Güneş, rüzgâr ve jeotermal yatırımlar doğru teknik donanım ve yerlilik şartlarını sağlamak kaydıyla çeşitli destek kalemlerinden yararlanabilmektedir. Özellikle **güneş panelleri** ve **rüzgâr türbinleri** için yerlilik önemli belirleyiciler arasındadır.

- Enerji sektöründeki bazı yatırımlar **öncelikli yatırım** kapsamına alınarak, daha cazip destek unsurlarıyla teşvik edilmektedir. İmalat sanayii işletmelerinin öz tüketimine yönelik olarak gerçekleştirilecek enerji üretimi faaliyeti kapsamında bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla, güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları ile rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları bu kapsamda örnek olarak gösterilebilmektedir.
- İklim dostu üretim altyapılarına yönelik destekler de enerji yatırımlarının odak noktası haline gelmiştir. **Yeşil dönüşüm** sürecine katkı sağlayan projeler, makine-teçhizat desteği, danışmanlık harcamaları ve belgelendirme giderleri dahil olmak üzere geniş kapsamda desteklenmektedir.
- Asgari 2 milyar TL yatırım gerekliliği bulunan **Proje Bazlı Teşvik Programı** ise yüksek teknoloji ve istihdam odaklı yatırımlar için özel fırsatlar sunmaktadır. Bu kapsamda fotovoltaik güneş paneli üretimi yatırım konusu ile proje bazlı teşvik alan şirket mevcuttur.
- **Hit-30 Programı**, yeni dönemde, özellikle rüzgâr ve güneş yatırımları için **Hit-Güneş ve Hit-Rüzgâr** çağrılarını dikkat çekmektedir. Offshore türbinler ve entegre üretim hatlarına yönelik yatırımlara, %20'ye varan hibe desteği ve %60'a varan vergi desteği sunulabilmektedir.

“ 2026 sonrasında rüzgâr enerjisi teşviklerinden yararlanmak için kanat, kule ve jeneratörün yerli üretim olması şartı aranacak; ancak mevcut YEKA projeleri ile ön lisans ve lisanslı yatırımlar bu kuraldan muaf tutulacak.”

Enerji sektörüne yatırım yapmayı düşünüyorsanız, hangi teşvik sisteminin projeniz için en avantajlı olduğunu doğru belirlemek, destekten tam anlamıyla faydalanabilmeniz için kritik önem arz etmektedir.

Otomotiv Sektörü

Motorlu kara taşıtları yatırımları için yeni karar ile yeni fırsatlar

Motorlu kara taşıtları sektörü, Türkiye’de hızla büyüyen ve devlet teşviklerinden büyük ölçüde faydalanan önemli bir alan haline gelmiştir. Elektrikli araç üretimi, yerli üretim teşvikleri ve çevre dostu teknolojilere olan artan talep, yatırımcılar için güçlü fırsatlar yaratmaktadır. Yeni karar ve yeni uygulama tebliği ile teşvik sisteminde köklü bir değişiklik yapılmış ve bu değişikliklerden en büyük faydayı sağlayacak sektörlerden biri de motorlu kara taşıtları olmuştur.

“ HIT-30 Programı kapsamında elektrikli araç üretimine toplam 5 milyar dolar bütçe ayrılmıştır.”

- Yeni teşvik sisteminde motorlu kara taşıtları sektörü için çeşitli fırsatlar sunulmaktadır. İlk olarak, **Öncelikli Yatırımlar Teşvik Programı**, İstanbul dışındaki motorlu kara taşıtları imalat yatırımlarına önemli avantajlar sağlamaktadır. Teknoloji Hamlesi Programı çerçevesinde orta-yüksek teknolojili ürünler arasında yer alan bu yatırımlar, yatırımcıların büyüme fırsatlarını artırmaktadır.
- Eğer motorlu kara taşıtları üretimi, öncelikli yatırımlar kapsamında yer almıyorsa, **Hedef Yatırımlar Teşvik Programı** devreye girmektedir. Bu teşvik, özellikle belirli bölgelerde yapılan yatırımlar için cazip fırsatlar sunar. 1. ve 2. Bölge’de asgari 12 milyon TL, diğer bölgelerde ise 6 milyon TL yatırım tutarı ile bu sistemden faydalanmak mümkündür.
- **Stratejik Hamle Programı**, ülkenin kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, katma değeri yüksek yatırımlara destek sağlamayı hedefler. Dijital Dönüşüm Programı ve Yeşil Dönüşüm Programı da bu kapsamda yer alır. Yüksek teknolojili ürünlerde 100 milyon TL, diğer yatırımlarda ise 200 milyon TL asgari sabit yatırım tutarı şartı aranırken, başvuru şartları arasında ihracat oranı ve katma değer oranı gibi kriterler bulunmaktadır.
- **Teknoloji Hamlesi Programı**, öncelikli ürünler veya teknolojilere yönelik yatırımları teşvik eder. Teknoloji odaklı projeler, Teknoloji Hamlesi Komitesi tarafından değerlendirildikten sonra teşvik belgesi almaya hak kazanır.

- **Proje Bazlı Teşvik Programı**, asgari 2 milyar TL yatırım gereksinimi ile yüksek teknoloji ve istihdam odaklı yatırımlar için özel fırsatlar sunmaya devam etmektedir. Elektrikli araç ve elektrikli batarya üretimi yatırımları da **Hit-30 Programı** kapsamında değerlendirilebilmektedir. Bu program, 2 milyar TL yatırım tutarı ile bu alandaki projelere özel teşvikler sağlamaktadır.
- Yeni karar ile **CKD (montaj için ithal edilen parçalar)** ithalatı için gümrük vergisi muafiyeti kaldırılmıştır. Artık yalnızca makine ve teçhizat için gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaktadır. Ayrıca, AB/2018/858 yönetmeliği çerçevesinde, MI ve N1 kategorisindeki araç ithalatına yönelik yeni düzenlemeler getirilmiştir. İçten yanmalı motorlarda 1600 cm³ ve elektrik motorlarında 160 kWh güç sınırı belirlenmiş olup, hibrit araç üretimi durumunda motor üretim kapasitesinin %15'i kadar ek ithalat hakkı sağlanmaktadır. Gümrük vergisi muafiyeti için ise ithalat sırasında vergi indirimi tutarı kadar teminat mektubu ibraz edilmesi gerekmektedir.
- Otomotiv sektöründe sürdürülebilirlik, yoğun enerji tüketimi, hammadde kullanımı ve çevreye zararlı üretim süreçleri nedeniyle giderek daha önemli hale gelmektedir. Ayrıca, çevre dostu üretim yöntemlerine ve geri dönüştürülebilir araç parçalarına olan talep hızla artmaktadır. Bu sebeple, **Yeşil Dönüşüm Programı** otomotiv sektörü için de kritik bir öneme sahiptir.
- Bunun yanı sıra, otomotiv sektöründe dijital dönüşüm, üretim verimliliğini artırarak maliyetleri düşürürken, ürün geliştirme süreçlerinde hız ve kalite sağlamakta, pazara uyum ve rekabet gücü kazandırmaktadır. Bu nedenle, yatırımcılar, sürdürülebilir büyüme ve kârlılık için **Dijital Dönüşüm Programlarını** mutlaka dikkate almalıdır.

9903 sayılı Yatırım Teşvik Kararı ve uygulamaları, motorlu kara taşıtları sektöründe yatırımcılar için önemli fırsatlar sunmaktadır. Yeni teşvikler ve düzenlemeler, sektördeki büyüme potansiyelini artırırken, yerli üretimin ve çevre dostu teknolojilerin gelişmesine de katkı sağlamaktadır. Yatırımcılar, bu teşviklerden yararlanarak sektördeki konumlarını güçlendirebilir ve Türkiye'nin ekonomik kalkınmasına katkıda bulunabilir.

Tekstil Sektörü

Tekstil sektörü dünya genelinde Türkiye'nin güçlü olduğu sanayi kollarından biri olarak hem yerel hem de uluslararası yatırımcılar tarafından ilgi görmektedir. Türkiye'nin tekstil yatırımlarında avantajlar elde etmesi, Türkiye'nin küresel tedarik zincirinde önemli bir oyuncu olarak öne çıkmasına katkı sağlamaktadır.

Tekstil ve hazır giyim sektörü için mevcut yatırım teşvikleri

Yeni Yatırım Teşvik Programı'na göre, Tekstil ve Hazır Giyim sektörü Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi altında; Yerel Kalkınma Hamlesi Programı ve Stratejik Hamle Programı ile, Sektörel Teşvik Programı altında ise Hedef Yatırımlar Teşvik Programı ile desteklenmektedir. Buna ek olarak, Tekstil ve hazır giyim sektöründe yapılacak yeşil ve dijital dönüşüm yatırımları da ilgili programlar kapsamında desteklenebilmektedir.

- Yeni mevzuata göre, “Tekstil ürünlerinin imalatı” (belirli kısıtlamalar dahilinde) Sektörel Teşvik Programı altında yer alan **Hedef Yatırımlar Teşvik programından** faydalanabilmektedir.
- **Yerel Kalkınma Hamlesi Programı** kapsamında bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılması ve bölgelerin rekabet güçlerinin artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, bazı şehirler için bazı tekstil yatırımları desteklenmektedir (örn. Tekirdağ - Tekstil Boyama ve Benzeri Tekstil Makineleri İmalatı; Gaziantep - Orta ve yüksek teknolojlili tekstil makineleri (triko, fikse, büküm makinesi vb.)
- “İleri teknoloji üretim prosesi içeren teknik tekstil ürünleri” yatırımları stratejik hamle program kapsamında desteklenmektedir. **Stratejik Hamle Programı** kapsamında sunulan desteklerden faydalanmak isteyen yatırımcıların müracaatlarını kararda belirtilen kriterler çerçevesinde ön değerlendirmeye tabi tutmaktadır.
- Tekstil sektöründe, yüksek su tüketimi, çevreye zararlı üretim süreçleri gibi sebepler nedeniyle sürdürülebilirlik büyük bir öneme sahiptir. Bu sebeple, **Yeşil Dönüşüm Programı** tekstil sektörü için de büyük önem arz etmektedir.
- Ayrıca, Tekstil sektöründe dijital dönüşüm, üretim verimliliğini artırarak maliyetleri düşürürken, pazara uyum ve rekabet gücü sağlamaktadır. Bu nedenle yatırımcılar, sürdürülebilir büyüme ve kârlılık için **Dijital Dönüşüm Programlarını** mutlaka dikkate almalıdır.

Kimya ve İlaç Sektörü

Kimya ve ilaç sektörü, hem yüksek katma değer yaratma potansiyeli hem de stratejik önemi nedeniyle Türkiye'nin sanayi politikalarında öncelikli alanlar arasında yer almaktadır. Ar-Ge, üretim ve ihracat kapasitesini artırmaya yönelik geliştirilen yatırım teşvikleri, bu sektörlerde faaliyet gösteren firmalara önemli fırsatlar sunmaktadır. 2025 yılı itibarıyla yürürlüğe giren yeni yatırım teşvik programı, özellikle kimya ve ilaç yatırımları için daha cazip ve kapsamlı destekler içermektedir.

Türkiye’de kimya ve ilaç sektörüne yönelik yatırım teşvikleri

- **Teknoloji Hamlesi**, ilaç etken maddeleri, biyoteknoloji, ilaç ürünleri ve kimyasal bileşenler gibi başlıkları kapsamaktadır. Bu nedenle, sektör temsilcileri bu programı öncelikli olarak değerlendirmelidir.
- **Yerel Kalkınma Hamlesi** kapsamında ise birçok ilde kimya, ilaç, biyoteknoloji, dermokozmetik, gıda katkı maddeleri gibi alanlar desteklenen yatırım konuları arasında yer almaktadır. Bu nedenle yatırımın yapılacağı ilde yayımlanan listeler dikkate alınarak başvuru değerlendirilmelidir.
- **Stratejik Hamle** programı özelinde ise ithal bağımlılığı ve yüksek katma değer kriterleri ön plandadır. Bu alanlarda yapılacak yatırımların ilgili programa uygunluğu başvuru öncesi mutlaka analiz edilmelidir.
- Kimya ve ilaç sektörü yatırımları, **Sektörel Teşvik Programı** altında öncelikli yatırımlar veya hedef yatırımlar olarak değerlendirilmektedir. Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) teknoloji sınıflandırmasına göre; kimya sektörü ürünleri “orta-yüksek teknoloji”, ilaç sektörü ürünleri ise “yüksek teknoloji” kategorisinde yer almaktadır. Bu ürünler belirli şartları sağladığında öncelikli yatırım olarak teşvik edilmektedir. Öncelikli yatırımların destek oranları hedef yatırımlara kıyasla daha yüksektir. Her iki teşvik türünde de KDV ve Gümrük Vergisi istisnası uygulanmakta, yatırıma katkı oranı %20 ya da %30 olarak değişmektedir. Ancak bu sistemde nakit destekler daha sınırlı olup yalnızca belirli bölgelerde faiz desteği verilmektedir.
- Asgari 2 milyar TL yatırım gerekliliği bulunan **Proje Bazlı Teşvik Programı**, yüksek teknoloji ve katma değer odaklı yatırımlar için ilaç ve kimya sektörlerinde özel fırsatlar sunmaktadır. Bu kapsamda özellikle biyoteknolojik ilaç üretimi, aşı geliştirme ve üretimi, ileri kimyasallar, petrokimya ürünleri ve hammadde bağımlılığını azaltacak ara ürün yatırımları, Proje Bazlı Teşvik kapsamında öncelikli olarak değerlendirilebilecek stratejik alanlar arasında yer almaktadır.

- Proje Bazlı Teşvik Programı'nın bir uzantısı niteliğinde olan **HIT-30 Programı** kapsamında da **ilaç ve kimya sektörlerine yönelik yatırımlar** değerlendirilebilmektedir. Kimya ve ilaç sektörü yatırımları, öncelikli sektörler arasında sınıflandırılan “**Sağlıklı yaşam**” ve “**Yeşil enerji**” başlıkları altında değerlendirilerek HIT-30 kapsamına alınabilecek niteliktedir. Özellikle yüksek teknoloji içeriği ve küresel tedarik zincirine etkisi olan projeler için bu program büyük fırsatlar sunmaktadır.
- **İlaç ve kimya sektörlerinde sürdürülebilir üretim anlayışı**, artan çevresel hassasiyet ve uluslararası düzenlemelere uyum zorunluluğu nedeniyle her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır. Özellikle kimyasal atıkların azaltılması, enerji tüketiminin düşürülmesi ve çevreye zararlı girdilerin en aza indirilmesi gibi alanlarda dönüşüm gereklidir. Öte yandan, **geri dönüştürülebilir ürünler** ile **biyolojik temelli hammaddelere** yönelik talebin artması, sektörde yeşil üretim modellerine geçişi zorunlu kılmaktadır. Bu çerçevede, **Yeşil Dönüşüm Programı**, ilaç ve kimya alanındaki yatırımlar açısından önemli bir kaldıraç görevi görebilir.
- Diğer yandan, **dijital teknolojilerin entegrasyonu**, bu sektörlerde sadece üretim süreçlerini değil, aynı zamanda Ar-Ge, kalite kontrol ve tedarik zinciri yönetimini de köklü biçimde dönüştürmektedir. **Veriye dayalı karar alma, otomasyon, gerçek zamanlı takip** gibi uygulamalar hem maliyet avantajı sağlamakta hem de uluslararası pazarlarda rekabet gücünü artırmaktadır. Bu nedenle, yatırımcıların **Dijital Dönüşüm Programı'nı** dikkate alması; verimliliği artırma, uyum süreçlerini hızlandırma ve sürdürülebilir büyümeyi destekleme açısından kritik önem taşımaktadır.

Kimya ve ilaç sektöründe faaliyet gösteren firmalar için gerek **Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi** gerekse **Sektörel Teşvik Programı, Proje Bazlı Teşvikler** ve **HIT-30 Programı** önemli avantajlar sunmaktadır. Yatırımınızın türüne, lokasyonuna ve teknoloji seviyesine göre bu destek modellerinden bir veya birkaçı kapsamında önemli teşvik unsurlarından faydalanmanız mümkün olmaktadır.

Maden Sektörü

Türkiye’de maden sektöründeki yatırımları, ülkenin doğal kaynak zenginliği nedeniyle genellikle yüksek bir ilgi görmektedir. Türkiye’nin maden sektörüne yapılan yatırımlar, ekonomik büyümeye katkı sağlamakla birlikte, istihdam fırsatlarını da artırmaktadır.

Maden sektörü için mevcut yatırım teşvikleri

Yeni yatırım teşvik sistemine göre, maden sektörü Sektörel Teşvik Programı altında; öncelikli yatırımlar sistemi ve hedef yatırımlar teşvik sistemi ile desteklenmektedir.

- **Öncelikli yatırımlar** kapsamında “Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları” ve “3213 sayılı Kanuna istinaden düzenlenmiş geçerli arama ruhsatı veya sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsatlı sahalarında yapacağı maden arama yatırımları ile”,
- **Hedef yatırımlar kapsamında**, Maden Kanununda tanımlanan 1. grup madenler, altın madenciliği, mıcır yatırımları ve rödovans sözleşmesine istinaden gerçekleştirilecek madencilik yatırımları hariç olmak üzere, müracaat sahibi firma adına düzenlenmiş işletme ruhsatı ve işletme iznine haiz maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları, Maden Kanunu’na istinaden düzenlenmiş geçerli arama ruhsatı veya sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsatlı sahalarında yapacağı maden arama yatırımları ile ham petrol ve doğalgaz çıkarımı yatırımları desteklenir. II. grup madenlerde istihraç yatırımları, aynı il sınırları içinde ve işleme yatırımları ile entegre olması kaydıyla desteklenebilir. Ancak, İstanbul ilinde gerçekleştirilecek yatırımlar desteklenmez.

“ Birinci sınıf madenler olan kum, çakıl, kil ile altın madenciliği ve mıcır dışında kalan maden yatırımları teşviklerden yararlanabilir.”

Savunma Sanayi Sektörü

Türkiye, son yıllarda savunma sanayisini stratejik bir öncelik olarak konumlandırarak yerli ve milli üretim kapasitesini önemli ölçüde artırmıştır. Küresel tehdit ortamındaki değişim ve bölgesel güvenlik ihtiyaçları doğrultusunda; yüksek teknolojiye dayalı, dışa bağımlılığı azaltan ve ihracat potansiyeli yüksek savunma sistemleri geliştirmek amacıyla kamu ve özel sektör yatırımları hız kazanmıştır.

Özellikle insansız hava araçları (İHA/SİHA), elektronik harp sistemleri, radar ve füze teknolojileri, zırhlı platformlar ve savunma yazılımları gibi alanlarda küresel ölçekte rekabet edebilecek çözümler üretilmektedir. Devlet destekli teşvik mekanizmaları, teknoloji transferi politikaları ve güçlü AR-GE altyapısıyla desteklenen bu yatırımlar, Türkiye'nin savunma sanayisinde sürdürülebilir bir ekosistem oluşturma hedefini pekiştirmektedir.

Bu amaçlar doğrultusunda yatırım teşvik mevzuatı kapsamında ilgili yatırımlara aşağıdaki destekler sağlanmaktadır.

- **Yerel Kalkınma Hamlesi** kapsamında ise birçok ilde “Paketlenmiş Hazır Gıda Üretim Tesisi (Savunma sanayine yönelik gıda üretim, hazır yemek kiti vb.), ve İş Güvenliği Amaçlı Ayakkabı ve Savunma Sanayinde Kullanılan Bot Üretimi” konuları yer almaktadır. Yatırım yapılacak illerin bu kapsamda olup olmadığının kontrolü uygun olacaktır.
- İthal bağımlılığını düşüren ve yüksek katma değer sunan yatırımlar, **Stratejik Hamle Programı**’nın öncelikli alanları arasında yer almaktadır. Planlanan yatırımın bu niteliklere uygunluğu, başvuru öncesi mutlaka gözden geçirilmelidir.
- Savunma Sanayi yatırımları, **Sektörel Teşvik Programı** altında **öncelikli yatırımlar** veya **hedef yatırımlar** olarak değerlendirilmektedir. Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) teknoloji sınıflandırmasına göre; silah ve mühimmat imalatı “orta-yüksek teknoloji” yatırımlar kategorisinde yer almaktadır. Bu ürünler belirli şartları sağladığında öncelikli yatırım olarak teşvik edilmektedir. Öncelikli yatırımların destek oranları hedef yatırımlara kıyasla daha yüksektir. Her iki teşvik türünde de KDV ve Gümrük Vergisi istisnası uygulanmakta, yatırıma katkı oranı %20 ya da %30 olarak değişmektedir. Ancak bu sistemde nakit destekler daha sınırlı olup yalnızca belirli bölgelerde faiz desteği verilmektedir.
- Savunma sanayi yatırımları **Öncelikli Yatırımlar** kapsamında desteklenmektedir. Bu kapsamda, Savunma Sanayii Başkanlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek savunma alanındaki yatırımlar, desteklenecek konular arasındadır. Ayrıca, İstanbul ilinde gerçekleştirilecek olan yatırımlar hariç olmak üzere; Teknoloji Hamlesi Programı kapsamında yayımlanan öncelikli ürün listesinde belirtilen orta yüksek teknoloji ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar ile asgari 1 milyar TL tutarındaki orta yüksek teknoloji ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar da Öncelikli Yatırım olarak desteklenmektedir.

- **Proje Bazlı Teşvik Programı**, yüksek teknoloji içeren, dışa bağımlılığı azaltan ve stratejik öneme sahip savunma sanayi yatırımları için güçlü destek mekanizmaları sunmaktadır. Asgari 2 milyar TL yatırım şartı aranan bu sistem kapsamında; akıllı savunma sistemleri, ileri malzeme teknolojileri, askeri elektronik, platform üretimi (kara, hava, deniz) ve kritik alt bileşenlerin yerli üretimi gibi alanlar, öncelikli değerlendirme kapsamındadır. Bu yatırımlar hem güvenlik ihtiyaçlarına yanıt verme hem de ihracat potansiyeliyle ekonomik katkı sağlama açısından ön plana çıkmaktadır.
- Proje Bazlı Teşvik Programı'nın devamı niteliğindeki **HIT-30 Programı** kapsamında, savunma sanayine yönelik yatırımlar da değerlendirmeye alınabilmektedir. Özellikle insansız hava araçları (İHA) üretimi gibi projeler, "Mobilite" başlığı altında öncelikli sektörler arasında yer almakta ve HIT-30 kapsamında desteklenebilecek yatırımlar arasında değerlendirilmektedir. Yüksek teknoloji barındıran ve küresel tedarik zincirinde stratejik konumlanan bu tür projeler için program önemli fırsatlar sunmaktadır.
- Savunma sanayinde sürdürülebilirlik, artan çevresel sorumluluk ve uluslararası standartlara uyum gereklilikleri doğrultusunda giderek daha kritik hale gelmektedir. Özellikle üretim süreçlerinde enerji verimliliğinin artırılması, zararlı emisyonların azaltılması ve çevre dostu malzeme kullanımına geçiş, sektör için öncelikli dönüşüm alanlarıdır. Aynı zamanda, geri dönüştürülebilir bileşenlerin kullanımı ve yerli-çevreci malzeme çözümlerine yönelik artan talep, savunma sanayinde yeşil üretim yaklaşımını teşvik etmektedir. Bu bağlamda, **Yeşil Dönüşüm Programı**, savunma sanayi yatırımları için çevresel uyumu destekleyen stratejik bir araç olarak değerlendirilebilir.

- Savunma sanayinde dijital teknolojilerin entegrasyonu, yalnızca üretim hatlarını değil; Ar-Ge, kalite güvence, bakım sistemleri ve tedarik zinciri yönetimini de derinlemesine dönüştürmektedir. Veri odaklı karar alma süreçleri, otonom sistemler, yapay zekâ destekli analizler ve gerçek zamanlı izleme gibi uygulamalar, operasyonel verimliliği artırmakta ve küresel rekabette önemli avantajlar sağlamaktadır. Bu doğrultuda, **Dijital Dönüşüm Programı**'nın sunduğu fırsatların değerlendirilmesi; etkinlik, çeviklik ve sürdürülebilir büyüme hedefleri açısından savunma sanayi yatırımcıları için stratejik önem taşımaktadır.

Savunma sanayi alanında yapılacak yatırımlar; teknolojik niteliği, stratejik önemi ve yerli üretim kapasitesine katkısı doğrultusunda Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi, Proje Bazlı Teşvik Programı, Sektörel Teşvikler ve HIT-30 Programı kapsamında güçlü biçimde desteklenmektedir. Doğru konumlandırılmış bir yatırım, bu teşvik modelleriyle birlikte önemli avantajlar sağlayarak sektörde sürdürülebilir ve rekabetçi bir büyümenin önünü açabilir.

Yarı İletken Sektörü

Yarı iletkenlerde yeni dönem: HIT Programları ve stratejik yatırımlar

Yüksek teknoloji üretim alanlarında küresel rekabetin ivmelendiği bir dönemde, Türkiye yarı iletken ekosistemine yönelik iddialı bir dönüşüm sürecine girmiş durumda. Mikroçip ve güneş hücresi gibi stratejik öneme sahip alanlarda, üretim kapasitesini artırmaya yönelik teşvik ve destek mekanizmaları her geçen gün çeşitlenmektedir.

Bu kapsamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından açıklanan **HIT-30 Programı**, yarı iletken sektöründe önemli bir kırılım noktası olarak öne çıkmaktadır. Program kapsamında, **en az 65 nm teknolojisine sahip çip üretimine yönelik yatırımlara özel olarak 5 milyar dolarlık bir destek paketi** duyuruldu. Bu destek yalnızca nihai çip üretimini değil; **ingot, wafer, test ve paketleme** gibi çip değer zincirinin tamamını kapsayan yatırımları da içine alacak şekilde düzenlenmiştir.

Bu desteklerin arka planında yer alan teşvik sistemi ise yatırımcılara çok katmanlı bir yapı sunmaktadır. Yarı iletken üretime yönelik yatırımlar, **Hedef Yatırımlar, Öncelikli Yatırımlar** ve uygun koşullarda **Stratejik Yatırımlar** kapsamında değerlendirilebilmektedir. Üretim sürecinin başlangıcından itibaren entegre bir yapıda kurgulanan projeler, bu teşvik sistemleri içinde farklı avantajlardan yararlanılabilmektedir.

Veri Merkezi Yatırımları

Yeni nesil veri merkezi yatırımları teşvik sisteminde öne çıkıyor

Veri artık yalnızca bir çıktı değil, başlı başına bir stratejik varlık. Dijitalleşmenin hızla ivmelendiği bu çağda, veriyi depolamak, işlemek ve güvenli şekilde erişilebilir kılmak artık ülke ölçeğinde kritik altyapı yatırımları arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, **veri merkezleri yatırımları**, Türkiye'nin yatırım teşvik sisteminde son dönemde **en öncelikli sektörlerden biri** haline gelmiştir.

Teşvik mekanizmasında üç katmanlı yapı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı teşvik sisteminde veri merkezi yatırımları artık üç ayrı başlık altında ele alınmaktadır:

- **Hedef Yatırımlar** altında daha küçük ölçekte, 500 kW kurulu gücü sağlayan, ancak belirli teknik standartları karşılayan veri merkezleri bu kategoriye girmektedir.
- **Öncelikli Yatırımlar** kapsamında TS EN 50600 standardında tanımlı kullanılabilirlik, enerji verimliliği ve fiziksel koruma gereksinimlerini karşılayan; en az **3 MW kurulu güce sahip** veri merkezleri bu gruba dahil edilmektedir. Ayrıca, **bulut hizmet sağlayıcıları** tarafından yapılan **asgari 200 milyon TL tutarındaki yatırımlar da** bu kapsamda desteklenmektedir.
- HIT-30, sunduğu destek unsurları açısından şu anki sistemdeki **en güçlü teşvik paketi** olma potansiyeline sahiptir.

Veri merkezi yatırımları; enerji verimliliği, siber güvenlik, iklimlendirme teknolojileri ve şebeke bağlantı noktalarının çeşitliliği gibi çok boyutlu değerlendirmeyi gerektiren yatırımlardır. Dolayısıyla yalnızca donanım yatırımı olarak değil, **bölgesel, yapısal ve stratejik bir karar** olarak ele alınmalıdır.

Hakkımızda

PwC olarak, müşterilerimizin güven inşa etmelerine ve dönüşüm gerçekleştirmelerine destek olarak karmaşık yapıları rekabet avantajına dönüştürmelerine yardımcı oluyoruz. 149 ülkede 370.000'den fazla kişiden oluşan teknoloji odaklı, insan gücüyle şekillenen küresel bir ağın parçasıyız. Denetim ve güvence, vergi ve hukuk, birleşme & satın alma ve danışmanlık hizmetleriyle müşterilerimizin ivme kazanmasına, bunu sürdürmesine ve hızlandırmasına katkı sunuyoruz. 1981'den bu yana Türkiye'de iş dünyasına hizmet sunan PwC olarak; İstanbul, Ankara, Bursa, İzmir ve Eskişehir'deki yaklaşık 2.000 kişilik profesyonel kadromuz ile müşterilerimizin aradığı değeri yaratmak için çalışıyoruz.

İletişim

Yasemin Bekgöz
Dolaylı Vergi Hizmetleri
Şirket Ortağı, PwC Türkiye
yasemin.bekgoz@pwc.com

Lale Eray
Direktör, PwC Türkiye
lale.eray@pwc.com

Hilal Kacı
Kıdemli Müdür, PwC Türkiye
hilal.kaci@pwc.com

Pelin Güzeler
Kıdemli Müdür, PwC Türkiye
pelin.guzeler@pwc.com

Candaş Coşkun
Müdür, PwC Türkiye
candas.coskun@pwc.com

Ömer Baskapan
Müdür, PwC Türkiye
omer.baskapan@pwc.com

Sena Alemdağ
Müdür, PwC Türkiye
sena.alemdag@pwc.com

pwc.com.tr

© 2025 PwC Türkiye. Tüm hakları saklıdır. Bu belgede PwC ifadesi, PwC ağını veya PwC ağının üyesi olan bağımsız ve farklı tüzel kişiliklerden oluşan PwC Türkiye'yi ifade etmektedir. Daha detaylı bilgi için www.pwc.com/structure adresini ziyaret edebilirsiniz.

2025-0256